

Chirurg.

330

1374.

Chirurg. 4449. 179.

C.H.T.

Observationes Hirangiæ

BRONCHOTOME:
NIMIRUM
GUTTURIS
artificiosè aperiendi

εγχείριον,

Cum

Appendice gemina
tam elenchi

AFFECTUUM OCULARIUM

hecatontadem ipsam excedentis,
quam hypotyposeos

FEBRIVM OMNIVM:

Curâ

FRIDERICI JAC. F. MONAVI,
GNICHVVICII, D.

In

Montis Regii

Academia

Type JOHANNIS REUSNERI,

Anno 1644.

1964.

Magnifico
ACADEMIÆ REGIOMONTANÆ
RECTORI
Dn. M. SIGISMVNDO WEYERO,
olim Mathematum,,
nunc Historiarum Professori P.,
ac Sereniss. Electoris Brandenburgici &c.,
Bibliothecario Ordinario ;
Patrono amicis., ac benemerentis.

NEC NON
MAGNIFICO, NOBILISSIMO ac STRENUO
VIRO,
Dn. ANDREÆ Morenbergæ
von Barthoviß / Hæreditario in Kallen /
gentis Silesicæ hisce in oris Prælustri
Sideri :
Dn. CASPARI PERBANDT,
J. U. D. Consultissimo, Viro Excellentissimo,
Professori in Academia P. longeq; cele-
berrimo , Amico faveutissimo
ac constantissimo :

Insuper &

Dn. C A S P A R I 'Stein/
Excellentissimo Phil. & Medic.

Licentiato, Viro Clarissimo,

πολυτελέστα περσpicacissimo,

Fauori plurimum observando:

Dn. M. SIGISMVNDO PICHLERO,
Austrio, Philosophiae Practicæ Pro-
fessori publico ac ordinario, benefactori
plurimis argumentis probatissimo,
planeque amicissimo:

Prætereaq;

Dn. SEVERINO OLAI Koch/
Seland-dano, SS. Ministerij Cand.
dignissimo, ac Capituli Roschild,
Stipendiario honoratisimo:

VIR O undiquaque doctissimo, Et
eruditioris solidæ sitiori aestuanissimo,

verbisque ut me exprimam totum,

Vera & genuina

HUMANITATIS

Indagatori curiosissimo, felicissimo

SAL.

Cum obsequiis.

Nobilissima illa Artis nostræ disciplina, quæ manus operâ morbos tollere sollet, multa sui parte in regionibus Boréis se defectam sentit, præ felicissimo illo Europæ hujus Occidente: ut non modò crudeles illas, è doctrina balbutientis adhuc tub Hippocrate medicinæ, malcolorū apud priscos scarificationes meritò sanè exhorreat, sed frictiones quoquè & hirudines, utilissima & tutissima certè præsidia, pœnè fastidierit; ne vel verbum degladiolo phlebotomico addam. Gutturi secando ipsa nec Italia, excellentissima quamvis doctrinæ, admodum intenta esse voluit, ut Subscanationis (quo vocis terriculamēto lemures ferè ciere possis) administratio summi artificis ab *AQVA-PENDENTE* manū quoq; numquā subicerit; si modò vera fatenti non cum dedecore quodam credere putamur. Quam gentem etiam heic multum hodiè Gallica superat gnavitas, ut lippi quoq; & tonsores talia ibi jam scribant vernaculè, & diligens inter eos nominatum Chirurgo-tonfor Abicot; majores & à nobis gratias initurus, nisi confidenter nimis Gigantologicando in Virum incomparabilem, cui observantissimus semper adsto, se impiaasset RIOLANUM: cuius similem Anatomicum orbis bonus quivis optarit. Tanta etiam rerum Ophthalmicarum inscitiâ laboratur inter ipsos quandoq; superiorum cavearū sessores, ut nihil suprà; qui tamen rerum omniū sibi videntur PRIMI, NEC SUNT: Comico quidem nihil aures adulante, sententiam rogato. Quos a legari Lutetiâ in Prochodochéum quindecies-vicenorum, quæ mirifica est Gallicè trecenta sic numerandi ratio, uberioris in hac notitia cultūs capiendi gratia, oportebat: quale quid, confidenti dicam verbo, terrarum nullibi occurret, Quæ mala

mala ante ferè seculū solertissimus quidam Chirurgorum,
geminā decade centenarium etiam excedentia, publico
conspicui usuiquè exhibuit : quorū recensum olim, non
sine stupore, è facundo Claudij, Caroli Antecessoris Pa-
risini ore audiebamus promptissimū ; cùm ad Anatomēs
expeditam administrationē tales ^{laetis} quoq; adjungeret,
& nobis in Schola illa Regiā exhiberet qualis quidē co-
pia in nullo, præfiscinè dixero, auctore hactenus adparuit.
Fortè nequè Febrium tām spissam phalangem, quam pri-
mus ego Tacticus sic in ablegmina hæc coordinavi, tædio-
ſæ aliorū post tot Homeros Iliades adhuc edissertarunt.
Huc verò spectatum vos Curiones gravissimos vocavi ;
isto internuncio Vobis valedicturus & Ducatui, in quo
annus mihi jam decurrit tertius inter amicos & benefa-
ctores aliquot, quorum benevolentissimū & constantissi-
mum Dn. JOAN. FRISIUM Amplissimū Insulanorum
vestrorum Senatorem, cum ubere gratiarum memoria,
heic allaudare par est. Sub jubilorum adprimè desidera-
tissimum hoc tempus, quo Te, Magne RECTOR, Ami-
cæ exoptatisime, coccinco paludamento magnificè pu-
nicantem summo cum gaudio intucitur ; qui ambrosia
Electoralis Bibliothecæ toties, tamq; succulentè cùm pu-
blicitùs tūm domi (quo istos mihi non semel thefauros
tantus boni publici adjuva concedebas) me saginasse non
satis habuisti ; quin & Nobilissimum è gente nostra inter
vos Optimatem MORENBERGUM jucunda comme-
moratione mihi detegeres, benè adhuc prolixèq; in ista
sua Sambia familiæ nostræ memorem, quam equester ha-
statæ Nobilitatis ordo jam triseclisenex pridem adsum-
ptam sibi sociavit ; præter fidem patriorum aliquot Ducatu-
num solemnē, domūq; gentiliciæ nobilitatis GNICH-
WICIUM, vel municipiis Ducatum nostratum omnino-
forum mihi sc̄per nominum tām Microselenio quam

Oligoselenio rem sine omni ostentationis vanitudine at-
testantibus. Immò & hodegum ad istum cōmonstrasti
Medicæ tiaræ Licentiatū, in urbe vestræ eminentissimum
Patriciū, Historicæ peritiæ profundum Helluonē STEI-
NIUM τὸν Σπιδημήσαντα (de Strabonis judicio) σοφώτατον,
Ithachesiumque prudentissimum, ac doctam post tabu-
lem (non Coum sed Arctoū) Apellem, amicitiæ gratiæ-
que mihi maturum opportunumque proxenetam apud
summum quem dixi virum MORENBERGUM serium
corniculantium nostrarum, in me fermè occiduarum, lu-
nularum amatorem, cum ingentibus illis numinibus Sca-
ligero, Lipsio, Douzis, Ortelio, Aria, Grotio, Melisso,
Taubmano, Nicolao Reusnero, aliis. Nihil abludenti-
bus exemplis Collegarum spectatæ dignitatis Virorum,
oblivisci non licet, CLL. REIMERI puta eruditissimi
Cecropidæ Vestratis: ac amicissimi evergetæ mei cre-
borum & prolixorum meritorum PICHLERİ, exacu-
torum ædepol virtutis æstimatorum, è quibus aliud lon-
gè de nobis lumen seculo spargentibus sæpè multo in fa-
mam nostram honoratiora me audire memini. Nequè
abductius digressus, cæptam decurrere viam insisto: Ti-
bi obversus, niveæ Justiciæ cultor antepilane, PERBAN-
DE, quem qui norunt, candidum sincerumq; usurpant
omnes, raro istorum studiorum, à quibus unis (nec enim
Marcum Tullium tuus nobis adulterat Giphanius) docti
vocamur, æquissime judex: qui & corumdem cupito-
rem acerrimum, ultra etiam tempus erectum, supraq; pla-
gosos de Schola Orbilius, è barbæ fortassis majestate,
si non aliundè, sub mento sapientiam non ex ore profes-
sos literarum puriorum sectatorem, impuratorum gracu-
lorum osorem, Danorum suorum, brevi utinam pacan-
dorum! nitidissimum lumen COCCIUM tuum, cui De-
us sublimes conatus diurnet, sub proximum discessum

mcum

meum quām vellem mihi tam feliciter exhibuisses quām
promptē obtulisti. quem omnibus virtutum suarum cō-
ditionisq; colorib; aliquando mihi prævideo expin-
gendum. Per nuperam certè ejus ad me epistolam, tan-
tam exquisitissimi sermonis luxuriem depastam, ac adi-
pata adeò dictione pinguem, animum in ea studia pluri-
mūm mihi sentio exauctum: nequè n. veritatem tam in-
signitè pulcri s̄avisiq; alloquii ampliis comprehendam
reor. Vobis igitur Fautoribus, præter propter habitis
obloquutulejorum infamatæ fidei murmuribus, incudi-
bus redditi ad typos sculptiles opusculi procusione, curæ
me aliquod pretium fecisse putabo; quod quām tenuer-
sit tamen, neque ipsi mihi ignarum est. Sic nempe pa-
rūm qui habet, multum promere non solet, ne illo He-
truscorum diverbio (chi hā quattro, e spende sette; non
hā bisogno di borsette) pungatur. neque sic spero auda-
ciæ me damnabit, diversorum Ordinum VIRI eximij,
honorati Patroni omnes; quod hisce otij tanto mihi con-
stantis frugibus nunc συνέθλω δαιμονι vobis adsum: multis
interim judicantibus, plebejis me rectius utiliusque oc-
cupationibus dedendum, quibus alioquin

degitur hoc ævi quodcumq; est.

Mihi verò, ut imitùs me habeatis, cum gravi censore Ti-
lemano de mortalibus nulli pejus mereri videntur, quām
qui artes liberales, velut artificia vulgaria venales didi-
cerunt. Sicquè Musis consiliantibus, hactenus statuo,
quas solas delicatissimis in amoribus usurpo, & quarum
ad περιέργασία indefessus adstare omnibus præamo, nul-
lis etiam post spretas tot principum gratias honoribus
vel gestis vel gerendis magno animo perpetem lubrican-
tis fortunæ rabiem co date tandem triumphatus.
Quod si ità me-cum, dum liberali suo otio, sub reliquum

vitæ

vitæ interusarium, animū remitto, vos judicatis OPTI-
MI omnes; operam posthac omnem addam, ut, nihil
etiam lenius insanientibus & stomachantibus vulgaris
scenæ histrionibus, præsentaria hac charta non omnem
se conatum mihi frustrasse, fiat manifestarium. Sicq;
vos ipsa salus sospiter UNIVERSOS.

Ex m̄bra Palæopolitarum Regiomontensium: anno prægresso, Genesos Dominicæ ultra sesquimillesimum centesimo, post additum insuper quadragesimo tertium.

VOBIS

Cum prolixa observantia
addictissimum
peccus

FRIDERICI JAC. F. MONAVII, D.
domu GnichwicI,

EXERCITATIO
CHIRURGICA,

tutò tentandae Bronchotomiae, quam vul-
gò & Laryngotomiam dicunt,
demonstratrix.

Veneranda prædecessorum in Arte
industria, operationis tām elegantis
cognitionem magis quām administrationem professa, dubiè plenum alacra
nobis negotium hoc reliquit, adeoque
tricosum, & conclamatum ferè, ut manum de tabula,
áque gutture potius remotam, iis quidem ducibus,
quām ei admotam præstaret. Quo ipso factum et-
iam est, ut recentiorum non pauci rem eo censu ha-
buerint, cuius experimentum vix successum aut lau-
dem sibi promittere audeat. nec enim pauci inter vi-
ros quoque celebres ad parent omnem hunc conatum
repudiantes, & animum nimia formidine despon-
dentes, cùm vel maximè erat sumendus. Nobis
nobilissimac & ingeniosissimac Gallorū gentis exem-
plo summā jucunditate eam persequi, stat senten-
tia: tanta dexteritate hodiè ei celebrari solitam, ut
palmā satis ambiguā heic ipsi scum Italis, quemadmo-
dum totam quoque tām per Anatomen quām Chi-
rurgiam, audaci non minūs quām solida fide deceret.

B

CAPUT

TUUS

[CAPVT I.]

Defini- **C**illum rem dicat ipsam qui clarè definit (quando-
tio. quidē à definitione definitum re nihil quicquam
distare, Sophijam pridem promulgarunt) definiti-
bus nobis video auspicandum. Iccirco rei futurus dia-
gnostes accuratior, ante omnia hunc *δειπνον* accipiat:
Bronchotomia est artificialis Bronchi
divisio, per rationalem chirurgum
facta.

Quae nominis etymon promit, descriptio,
quam definitionem quoque *ὄνοματῶδη* dicere conve-
verunt, neque ipsa posthabenda venit, si nominum
quidem ratio sapienti, Cratyli Platonici illustri exem-
plo, non est posthabenda.

Nimirum à τέμνω, vel τάμνω ex Ionismo Hippocra-
tico, quod seco, divido, separo est: & βέργχος, qui
idem & λάρυξ dicitur, ac asperam arteriam notat, de-
ducitur: ut diaeresin aptè (fortè & θάλυσι) tracheae
dixeris. Quam vocem *Generis* loco, ut materia-
le suum, realis praefert definitio, reliquis in ea dif-
ferentiae formalitatem experimentibus.

Ne enim cultello, gladiove factā per quemvis for-
tuitum casum secturam intelligeres; sectio & dia-
resis, continuique ea solutio tibi est expressa, Aegine-
ta l. 6. c. 33. definiens, quae in minori tracheac parte
anterius constituitur, ubi dextrè inciditur ea *inter*
duos annulos, ad cavitatem usque penetrans, ea fini,
ut aëre plenius expeditiusq; admisso, suffocationis
metus, subitusq; mortis accessus caveatur.

CAPUT

CAPVT II.

Hippocratem sanè, summum Artis megalistanem, **Origo.**
 & clinicum elegantissimum, chirurgicaeque
 disciplinae peritissimum, incomparabilem ad primè
 fasciarum machinatorem, rei ejusce nihil nos docuisse,
 permirum est: Arabibus potius, qui alias praeter
 Graecorum meros beneficiarios vix quicquam sunt,
 ea industriae laude, quicquid etiam dicamus, relata.

A V E N Z O A R enim primus adparet, qui in
capra ausus est attentare, & periclitati; quid penes ho-
 mines ea sectione proficere liceret, ubi & eam post,
 quam ritè jam successisset, libera dein manu aggressus
 est: quem videsis Tract. 10. l. 1. c. 14.

Istum **ALBUCASIS** postmodum alter po-
 pularis insecurus, non minus feliciter in *serva* quadam
 ejus successum deprehendit: ut l. 2. c. 43. is testatum
 reliquit.

Atque ex hoc fonte scaturit, quicquid posteris
 in eo conatu, ad modernam usque soleritiam, reli-
 etum fuit.

CAPVT III.

Quid verò *Bronchus* sit, ut primò omnium rectè
 accipias, id verò peropus est; ne multùm de iis **Subje-**
 anxius, quae praeter naturam ei constituto obveni-
 unt, naturam adhuc ejus penitiorem ignores: moni-
 tore talium l. de Ossibus Galeno.

Eo verò nomine *Laryngem* insignimus præcipue,
cænnam (seu malis cum illo Medicorum Tullio **C E L-**
S O fistulam, aut magni Riolani imitatione, concinnè ut
 ejus sunt omnia, cum additamento, *spiritalem*, ceterisq;
 1. 3. c. 14.

Gallis eum secutis adpellitare, ac *syringem*) primariam vocis formatricem indigitamus, à qua & instrumentum postea Musicum, non inani quadam analogia, sibi nomen accepit.

L A R T N X verò speciatim ea in corpore nostro pars est, quam extorsus adeò evidenter protuberantem, quod in sexu masculine multò eminentior sit, *nodus nostri Adamicum*, Galli autem, misericordia nostrae à contactu infelicis illius pomi ortae veluti illudentes, *frustulum seu bolum* adpellitant.

In adultioribus figura ea est, quae ad partem quan-
dam vomeris rusticani accedens, ab ejus expressione
commodū nominari videtur.

Nodus autem guttulis est vocis formator, rectis
usque caput, aut summitas *Bronchi sive Tracheae*.

Cumque vox *Arteriae* eorum non modò censum
intret, quae πλευραί λεγόμεναι Philosophis dicuntur:
verum & πλευραί quadam fœcunda luxuriet; ejus
gratia non-nihil occupari par est, postmodum & nu-
merum conveniet percensere.

Tria igitur; *nomen, etymon, numerum* docendi gra-
tia age expediamus.

I.
Nomen. Arabibus ergò *nervum erudentem* scias adpellari, ra-
tione alboris ad primè, pòst & longitudinis habita.

Avicennae *vena audax* est, quod & sanguinem
contineat (in propriis quantumvis vasculis tamen arte-
riolarum quam venularum) extorsusque, ut depre-
hendimus ad carpos & tempora, protrudat.

Plinius *vas spiritus* vocare voluit, quasi cavitate
sua vitalem contineret spiritum, qui tamen corpore
membranarum ejus potius concluditur.

Ruffo

Ruffo denique *tubus* est, quod arterialem continet sanguinem, qui hac traversim fluitat, cœu vinum aenacei siphonis tractu educitur.

Etymologiam non nemo deducit ab **Aorta cum** II.
Philosopho l. 3. d. hist. an; quod pars ejus nervosa à morte demùm facilis adpareat! aliis ἀπὸ τοῦ αἰράσθαι,
quod elevare est & attollere, cum dilatando non parum adsurgat, derivantibus.

QVINQVE verò in nobis membra, ut & numerum expediamus, hoc nomine vñceunt, puta: III.
Numer.

Arteria umbilicalis,
Vena arteriosa,
Arteria venosa,
Aorta,
Trachea.

P R I M A sanè duplex, à situ suo dicta qui circa umbilicum est, & medio adeò abdomine, vitæ ex matre in embryum est deportatrix.

A L T E R A tām ab usu quam compositione appellata, sanguinis in pulmones è dextro cordis thalamo delatrix est, pro illorum nutricatu: vel in sinistrum etiam cordis ventriculum, de opinione non nullorum vectrix. Compositione verò sua id nominis meruit, quod venæ crassitatem adeò adsequatur, ut eam vel septies excedat. Imò talem fortita est substantiā, ut ante partitudinem embryus fœtus ejus ope pulset loco cordis, tūm ejus exfortis.

T E R T I A & ipsa tām substantiac quam usus

6

ratione nomen sortita fuit. Quantumlibet enim à sinistro cordis ventriculo procedat, venalis tamen prorsus tunicae ejus substantia est. Usus verò ejus est, sanguinem vitalem in pulmones deferre, fuligines verò & vapores siccos foras à corde efferre, & frigidulum aërem ei adferre.

QVARTA porrò est *Aorta*, quae à sinistro cordis ventriculo spiritum vitalem in omnes corporis partes vitae gratia defert, opè duorum p̄eagrandium ramorum, unius in partes superiores, alterius autem ad inferiores excurrentis.

QVINTA demùm ASPERA ARTERIA est, Hippocrati per excellentiam hoc nomine dicta, superius laryngi, inferius autem pulmonibus adfixa, ut frigidiusculum aërem eò duceret respirii & vocis, fuliginumque à corde exspirandarum causa: qua de circunspice apud solertissimum Galenum l. 7. de administr. Anat; qui rudem arteriam, ut lacteolus ille Lactantius fistulam spiritus, eam adpellat.

Bronchus verò Grajis αὐτὸν βρέχει, vel ab irrigando non male dicitur, cùm bibentibus ea pars madeficeri omnino soleat, & gallus colluto gutture, ut melleus delicias facit Erasmus, melius etiam cucuriat: primaria adeò colli pars, ut istud ejus causa factum imprimis, non male etiam adseveres.

CAPVT IV.

Partes. PULLMONES sancte sunt, quorum causa collum est, omnibus animalium saeculis, praeter sapientum preceptorē, 3. part. an. c. 3; id attestantibus: quibus collum habentibus adsunt, co-deficientibus absunt; quod

quod velè medicæ disciplinae Oceano hauries Gale-
no c. 8. l. 1. d. us. part. Id pisces opidò, & totus ille cru-
stosus astacorum, cammarorum, cancrorum, tetti-
gum, scillarum, pagurorum, & maearum census e-
docet.

Quapropter pulmones ut citra tracheam parùm
profuissent, ita & arteria aspera absque larynge, cum
voci formandæ longula & stricta quādam quasi fi-
stula opus sit. Cui bono Laryngem adeò affabré
variis è partibus compaginari mirabilis Naturæ
διαδέουνται οὐ μαθόντες (ò aurea tripodis Epidemici ora-
cula!) industria voluit tām communibus quām pro-
priis; vasis puta triplicibus, ac musculis insuper,
membranis, & cartilaginibus.

Ac VASA sane, pro sui alimonia *venas* quidem
ut canales ab hepate obtinuit per utramq; jugularem
à dextra sinistraque acurrentes: pro vita *arterias* ope
carotidum adproperantes. Quos autem pro sensu
acepit, *nervi* plurimum admirationis compagi gut-
turali addunt; à sexta syzygia cerebrali tota ejus lon-
gitudine decurrentes, varios interim ramos disper-
gentes, indè sub thorace se immergunt bifurcati poste-
riùs juxta vertebras, undè costalis postcà ramus est:
anteriùs verò iterum in ramū & stomachicum, & alte-
rum, qui laryngi se mancipat, dividuntur.

Dexter sane circa axillarem arteriam intorquetur,
ad cœliacamque incurvatur ubi & illa, indeque ele-
gantissimè sursum reflectitur, musculisque inferit.
Tamque stupendum naturae machinamentum ipsi
πλεινδρομάντες sunt, quibus incisis animal aut ἡμίφων, aut
ἀφωνος evadit.

Quem

I.
Similarē

I.
Vasa.

8
Quem vero in modum communes istae haec triade:
pariter & propriae se laryngis partes, ligamentis, car-
tilaginibus, muscularisque absolvunt.

II.
Membra. Si tamen *membranae* geminas ibidem, externam
molliculam, internamque subasperulam & serratulam
nac,
praenotaveris.

III.
Cartila- *Cartilagine*s autem treis notabis; *Thyroidem* & *ary-*
taenoidem mobiles, *ericoidem* (& quid teste majus esset
Riolano l. 5. c. 17?) immobilem prorsus; externa qua-
dam à similitudinis forma nomina sua sortitas.

IV.
Musculi. Quibus incomparabilis Riolanus, omnibus An-
atomicis oculatior, duas insuper, ut quinque jam nu-
meremus, addidit: idem ille, qui partis corporis
nostrri plus quam centenas praeter, ultra, supraque
omnes alios conspexit, & aeternitati famę suac adso-
ciavit. Quem talem tantum sequi tutius est, quam
contumaces ejus oblocutulejos heic audire. Nec
enim parum variant rerum istarum promi, ubi mu-
sculi quoque laryngis percensendi sunt, aliis 20; aliis
duos minus, vel sedecim etiam, immo vix 14. numer-
rantibus.

Cum isto igitur Gigante potius osteologico qui
statuens

Hor. ep. 1. —— et mecum facit, & Jove judicat aequo,
l. 2. ultimum, exquisitissimae doctrinae ergo, arripit, ac
communes alios, propriosque alios agnoscit, illos
aliunde ortos, hos solis laryngis incunabulis con-
tentos.

Bronchici nimirum duo, totidemque *Thyroides*
aliunde quam è larynge digrediuntur, qua tetrade
& prior classis absolvitur.

Inter

9
C

Inter deglutiendum nimirum, cum tam pharyn-
gis quam laryngis adscensu descensuque opus esset,
rei toti exquisitè provisum est septena hac musculo-
rum pariatione, sursum his, deorsum illis trahentibus.
Posterior ordo cricothyroidem sibi adsciscit dilata-
torem anticum thyroidis: contractorem vero crico-
thyroidis lateralem.

Cartilagini autem arytenoidi apertor famulatur
cricoarytenoideus posticus, ac thyroarytenoideus a-
pertoris auxiliator cum arytenoideo eandē clauden-
te. Omne id tam dilatandi & constringendi, quam a-
periendi & claudendi gratia: cui priori negotio thy-
roides, posterior autem arytenoides cartilago præfere-
cta est; undē earum quoq; insertiones Galenus quan-
tumvis minus sagaciter, odorari aliquantillum, de gra-
vissimo magni Anthropographi judicio, conatus est.

Qui Quatuor insuper addere gestiunt, sic (utinam
sine istius Anatomicorum choragi præjudicio) cen-
sent; decem thyroidi, octo vero arytenoidi dari an-
cillantes.

Priorum octo dilatant, reliqui duo claudunt.
Illud agunt *Sternohyoideus* & *stylohyoideus*, longi sanè,
exiles tamen & graciles: ac lati brevesque totidem,
Hyothyroideus & *Cricothyroideus*.

Adstrictorum autem thyroides cartilago mittit
paria duo *Aanthoidum* (quos nemo sanè Anatomi-
corum praeter nostrum nominavit Chirurgum) tra-
versantium.

Aperiunt igitur crycoarytaenoideus posterior, &
lateralis: claudit vero Thyroarytenoideus, uterque,

C

30 VIII

ut priores (ne quid numeranti desit) pariatus.

Plures autem sagacissima mater natura, ~~in~~ adeo solerter, ex ore observantissimi ejus ministri, ubique indulxit thyroidi, quod actioni validiori, fortis & grandioris puta vocis, illa destinaretur. Quia ipsa fine grandiores illa prae hac istos possidere, ob motus quoque validiores debuit. Quo pacto & numeri adeo accurrata observatrix, magnitudinisque exquisita machinatrix esse voluit, ne addendo detrahendoque quicquam incommodaret. Ut enim stylothyroideus sursum in longum dilatat, ita sternothyroideus deorsum id agit.

**Tendi-
nes.** Hyothyroideus verò & cricothyroideus dilatare propè debebant ob roborandos duos grandiorum muscularum tendines.

Tendo enim Hyothyroidis roborans tendinem sternothyroidei dilatat deorsum: Cricothyroidei verò tendo stylothyroidei tendinem sursum dilatat.

Tendinum verò pulchellos ~~χασμούς~~ firmandis insertionibus, ad actionem faciliorem dari, per totum corpus observare licet.

Thyroidi verò apertores octo, duotantum reseptatores dati sunt, aequaliter tamen sursum quam deorsum dilatandae: ideoque quaterni superiores, inferioresque ei totidem haerent. Illorum duo majores totidemque minores spectantur: ex illis styloidei rem sursum, Hyothyroideus deorsum expedit.

Inferiores etiam 4. medium sui satellitium spondent dilatationi, quae deorsum fit per sternocricoideorum par maiusculum, sursum verò per cricoideorū par minusculum. Nimirum; grandis superior & minor

minor inferior dilatat sursum; major autem inferior,
& minor superior deorsum.

Occlusioni verò ejusce Thyroidis duo saltim (si
& hoc paradoxum ex aliena mente addere licet) *Acan-*
thoides sive transversales provisi sunt, octies etiam dilatatoribus fortiores, & crassiores; quod ultra propriam claudendi actionem communis quaedam insuper alia iis, elevandi laryngis in pharyngem, incubitura effet Unde & patet, quur musculi *Hyothyro-*
idei firmitate sua usq; adeò cedant sternothyreideis; cum isti praepter propriam sibi actionem dilatandae thyroidis, communem insuper aliam, destrudendi laryngem in guttur, post factam deglutitionem, obire deberent. Novem igitur muscularum laryngalium paria isti sic constituere amant.

Qua simili consideratione membrum hoc satis
puto curiosè arbitrati sumus.

Quatenus verò **BRONCHUS** pars corporis
dissimilares est, & organica, variis etiam partibus, caro dissimila
tilaginibus, membranis, ac vasis integratur. 2.
res.

Cartilagini nimimum tūm perfectas quam imperfetas I.
gas admittit.

Has plusculas sanè *Sigmoïdes*, à picturā characteris
Graecanici adpellamus: non ut communiter is quidem formatur, sed ut ille lunae instar corniculantis, in uncialibus praesertim litteris, pingitur; non adeò quamvis nunc recepta paedotribis, queis nihil pedis culosius, & elegantiarum imperitius est, consuadine.

acanterius quidem firmas esse oportebat, contra
injurias quasyis aduersaturas: posterius verò imbec-

ciliioribus esse licebat; ne vel adjacens offenderetur
iis oesophagus, aut deglutiendi etiam boli impediens
tur aut attinerentur.

Laryngi autem pariter efformari non conveniebat, quippe qui inter deglutiendum attolli intra guttulis structuram postea vero residere iterum deberet: loco igitur mutato sub deglutitione posterius imperfecto esse non competebat laryngi, ut tracheae: immo valore ibi majore opus erat, pro retinendo exactius formaturo vocem aere.

Perfectas autem bronchi cartilagine, quod & è Galeni nostri l. 7. d. part. usu dicto capite distes suo loco, pulmones occupant, & eorum parenchymati implantantur passim, Bronchorum nomen obtinentes, perpetim gratia jugiter pererratur aeris patulae, quas & quadratas quandoque, non modò teretes, asperas fieri quod amat, observatas scimus.

Membranas autem bronchicas communes propriae que sunt: illae geminae, interna, cui oesophagus, lingua, palatumque adeò ipsum participat: externa altera, mollior & gracilior. Crassiorem vero esse debebar internam, ne praeterlabentium humorum acredine exulceraretur: sicciam vero non nihil pro commotiore vocis sono certè is ab excessu humoris subraucus: siccitatis autem asper nimis & stridulus efficitur.

Tunica, propria membrana, (non nemini ligamentum habita) duplex & ipsa est.

Posterior puta, quae juxta bronchi longitudinem decurrentes extremitates angulorum gutturalium colligat & connectit, pro voce vel dilatanda vel constringenda.

Tuni-

12

Tunicarum altera *anterior* est, tot in partes divisa.
quot annulorum interstitia sunt, quos illa connectit
non adeò strictè sanè, ut aorta non elongari & contra-
hi plus minusve queat, quam convenit laryngi, pio
aëre vocali.

Unde vicem tām ligamentorum, faciendo omni-
um cartilaginum concinnam γύμφυντη, ac mutuum in-
ter se coaltum: quam muscularum obcunt, ad eos
vel stringendos vel dilatandos, cum planè in mo-
dum, qui & inter costas adparet.

Venas à iugularis externae prima difurcatione:
arterias partim à carotide, partim verò à succavia, plu-
rimūm à sinistris ramorum propaginibus, ut caroti-
dū ab opposito latere, ceu scaturigine obtinet: *nervos*
ramis sextæ septimæque conjugationum addenti-
bus: de quibus præclare doceri omnibus I. 6. d. us.
part. II. & 12. capp. à praeceptrore Pergameno poteris.

III.

CAPVT V.

NEque temeriter, duce & doctore Galeno librор. Con-
saepe dictorum septimo, ad laryngis mirandam
illam constructionem obftupescimus: quam ex ma-
gnitudine, numero, situ, figuraque ac stimatam paul-
lò dilucidiis pellustrabimus.

Praeteritis autem omnium animalium ceterorum
speciebus, quibus annuli bronchici, ut testem omni
exceptione majorem habemus. Riolanum I. 3. c. 145
minus hiulci & interstincti sunt, quarum διαπλάσεις in-
finites hinc variant; πληρότητα tantum nostri gene-
ris πνεύμα expendemus. neglecta etiam Natolici
illius camelij historia, quem ex pabuli anaëris? in-

C 3 conye-

convenientia concidentem, inter Roxolanos olim, in ditione Zamoscia nanciscebar secandum: ubi tamen pharyngis textilis ductus prae hoc ipso broncho mirificus erat & inauditus; quem scriptione persequi festinanti nunc mihi integrum non est.

Galenο aestimatore, in nobis Musici instrumenti similitudinem heic deprehendimus, trachea evidenter fistulam exprimente, larynge ei caput addente. Capitellum hocce lingulam in se complectitur, *Glottidis* nomine hactenus dictam, Odeotum Musicorum tubos, aut ansam etiam cornu Musici referentem. Substantia ejus membranosa, glandulosa & adiposa est, ut mollem se ac gracilem extensuque facilem praberet, ac tribus illis cartilaginibus, thyroidi, arytaenoidi, cricoidi continuatur, aut includitur, quae undique eam cingunt, quamvis intra thyroidem omnino collocata sit.

Fissuram habet in geminum foramen desinentem, quae ipsissima aëris via est: unum epiglottidem respicit, superius; inferius autem alterum, primo trachea canculo respondens, circumferentiae crico-dis juncto.

Sursum autem & deorsum, puta dextrorsum & laevorsum, ad utrumque suorum foraminum manifestum ventrem aut sinum habet, intra quem se diffundens resonat, neque inordinate vel exire vel intrare valet: absque quo esset mirando adeo naturae opere, irruisset ille violentia intolerabili in pulmones, indubius cordis suffocator: exiendo vero nihil concinnitatis voci attulisset, neque Musici spiritus continuitatem, audiendis vocum harmonicis modulationibus, trahere potuissent.

Cartila-

15

Cartilaginum istarum duae quasi fores pandunt,
motuum autem fundamentum est cricoides, benefi-
cio 18. muscularum (si ita quidem numerandi sint)
superiori capite explicatorum.

Ut autem sub laryngi adfixa trachea refert grande
quoddam & in fluxum veluti deductum cornu: ita
supra eam apophysis est catafracta, *Epiglottis* dicta à
situ inferiore, quasi *Lingula* dixisses.

neque durus nimis aut mollis esse cum deberet.
Larynx, sed mediocri, & aliquid utrinque partici-
pante corpore, solius vocis gratia id fuit, quam vel
os vel caro commodum non effinxisset. Cartilago
enim ossis naturae, membrana autem carnis non-
nihil accedens, proportionem agentis ac patientis ad-
positè conciliat.

Neque dispar bronchi ratio est, qui corpus
veluti fistulae constituit instrumenti Musici, ca-
vum, teres, ac in longitudinem deductum. Cur-
vus enim factus est tam aeris quam fuliginum, illius
recipiendi, harum emittendarum causa; rotun-
dus autem, ut paullum loci occupans, plutimum
tamen aeris, ex ejus figurae ingenio, caperet:
inaequalis autem annulorum ratione, intra quo-
rum singula paria sulci veluti quidam membro infin-
duntur, quem paene in modum plicae & rugae cor-
nuum caprillorum; ut extento & flexo collo, me-
lius tam extenderentur & constringerentur, quam
elongarentur & abbreviarentur.

CAPVT

et hec

CAPVT VI.

Actio.

Tam verò affabré factorum membrorum constru-
ctionem moliri benignus naturae Genius, seu,
penitus philosophando anima sui domicilii archite-
ctus non voluit sine utilissimo fine: Bronchum sanè,
aëris ad primè inspirandi gratia, ad pulmones ac inde
ad eos deferendi: post etiam, aërem jam composi-
tum ex assatis fuliginibus vocem formaturum. Ver-
bo: Trachea viam praebet aëri intranti, & ex pectorc
egredienti: Larynx autem vocis primarium orga-
num constitutus est.

Vox autem confit cùm aëre per epiglottidem in-
trante, pectus per inspirationem, tum egrediente per
eandem in expiratione: id quod citra hoc orificium
pacto nullo futurum erat. E fuliginibus autem sive
fumis cordis vox, & inde sermo tantum expirando,
inspirando nunquam fieri solet.

Neque quicquam obfit, quod embryis nondum,
haec res usui cedat, modò aliquando cessura sit, cum
aliis plurimis membris ea aetate adhuc circa eos oti-
antibus. Cui rei recte aestimandac partium diversi-
tas consideranda est quadruplex: aliis rei primariò de-
stinatis, ut larynx est: aliis sine quibus non fieret, ut
musculi heic sunt: aliis quibus molius expeditur: ac
aliis denique, quib' conservatur actio vocis; quod va-
sa heic terna cum membranis, ligamentis, & pelle fa-
ciunt. Rem vēm verò sic prorsus habe.

Futurae voci opus est aëre, qui sine inspiratione
in nos non immeat, quam sine dilatato thorace fieri
non posse, clarum est. Dilatatur yacui, ὁ φέυγης φύσις,
dicente

didente Philosopho in Quarto acroamatico, metu & odio: sicque ille os intrat, per & nasum, laryngem, tracheam & pulmones, quod delatus per arteriam venosam cor intrat, ejusque fuliginosis miscetur vaporibus: contracto inde thorace, aer iste extrorsus propellitur eadem quam intrarat via; ac primum se immersit in duos illos ventriculos sive sinus, aut toves, quae circa glottidis inferius foramen sunt, donec voluntario motu vel prompte vel tarde foras propellatur per Glottidem, adeo pressus per duas cartilagini sex musculos, ut vel parum vel satis vox fiat aut tenera aut crassa: alta vel imma: longa vel brevis; seu Phrygiam velis aut Lydiam, seu Ionicam etiam aut Doricum: ut delitiari Fuchsio l. 3. c. 1. hac in re placuit.

Quae talis tanta tam *Laryngis* quam *Bronchi* machina plurimum, si quem (quae aurea aurei Desiderii verba sunt) attentum invenerit ac docilem, naturae insipillu docet.

Iis enim praeteritis utilitatibus, quae vel supra, vel extra artem Medicam sunt, stupendi nempe Conditoris admiratio, & variorum artis Musicae ex hoc prototypo ectyporum efformatio; hinc & spiraculi nostri viam regiam, edendi & bibendi agnoscimus ostia.

Cum primis vero. Morborum plurimorum ingeniosa inde prodit cognitio, & dextra rationabilisque medicatio.

Ista vero, doctore Galeno, cum trium possissimum sit generum, atque in δυσηγασιᾳ, θωρακάσι, & της

D

ērāσens

ἐνώστες λύσης confusat; in singulis impræsentiarum occu-
pari aliquatillum, operæ esse videtur.

Morbi.

CAPVT VII.

Glaſſis

I.

AC primum sanè corum ordinem vitium *κράσις* quae secundum naturam est, heic nobis constituit IN TEMPERIEI, partibus similaribus noxa inde illata. Vitiosa nimurum qualitate quapiam iis imbutis, vel aliquibus vel plerisque eas integrantibus, quarum alteratione vōcis organon offenditur, id quod quatuor illac primæ pari suo vel *ἰνέγυντα* vel *παθητικῶν* praestant, atque id vel *simplices* vel *compositæ* efficiunt distempriæ: ac rursus vel causas per externas vel internas, rei verò exempla si velis, ecce tibi universas.

CALIDITAS id plurimifariam potest, vel Solis illa — *lucida et laetitia,*
canente Poëta Physico, Lucretio: vel varia ignis potentia, etiam flagrante in nobis febricula.

FRIGIDITAS brumalis utraque, cum variis suis meteoris: potibus, alijs idem potest.

Neque *passivæ* suo quodam modo dictæ otiantur.
SICCITAS multis laboribus nos exhauiens, imò cantillationes, & clamores madulsarum, quibus amœnitatis ac hilaritatis nomen plerunque praefigitur ab iis, scilicet *inter amicos*

*qui nunquam induent animum cantare rogati,
gutturonibus.*

HUMIDITAS pluribus à cerebro ruentibus defluviorum cataractis, vel à pulmone etiam sursum tendentibus laticibus paria facit cum sororibus praecedens.

cedentibus; undē laxatae membranae & liquefactae
voci solent esse fraudi in coryzis, & adfectibus consi-
milibus, præcipue pectoralibus.

Observatum est, si ~~περιέργως~~ id addere licet, Indicam re, nomine Gallicam prolem, Nicotianam, ex genuinae Methodi ductu præmissis generalibus, amissam cerebralis defluxus torrentium oppressu, continuato sui usu, vocem penitus etiam cohabitam auspicatò restituisse.

CAPVT IIX.

Alerum vitium hæc membra admittunt in CONFORMATI^E organicum, idque trifariam, præcibus in magnitudine, sive, figura.

Primum evenit ad ipsum etiam sensum , parte ni-
mis tumen teultra debitum naturae tenorem, id quod
difficulter reciprocata anima aut intra aut extra se,
numerò manifestat. Illud in cynanche intra etiam
diem fit : hoc autem ab aliqua parte vicina est, ut in
bronchocele aut gutturali Hernia : vel ab oesophago,
qui nimis crassa deglutitus , ea nondum deorsum
dejecta adhuc sustinet.

Alterum accidit, collo vel dextrorum vel sinistrorum propendente: id quod in iis animadvertere est, quibus illud perversum est; ubi loco mutato larynx perperam actionem suam obit, ingrataeque vocis & taediosae loquela autor fit.

Ultimum autem ab obstruione, tum etiam asperita-
tate ac larvitate est.

*"Εμφεγξ" est, dum in Glottide aliquid crassae aut pi-
tuitosae materiae cavitati ejus aut rimulae, inest, un-*

Da **dè illa**

dè illa justo fit strictior, ut iis evenit, qui nimis vel frigariunt, vel pleno jam frigore invasi sunt.

2. Λαθότης fit, superfluis à cerebro humoribus praecipitantibus; Unde membrana Glottidis humectata, sonum efficit inconvenientem, ut catarrhosis accidit.

3. Τραχύτας contrà est, dum eadem ejus membrana interior exulceratut, & inde egrediuntur partes membranulosae, asperae, & inaequales, vel hirtae. quod malum Graecis ἐφελκις dicitur.

Bronchus pariter suae confirmationis vitia in Bronchocele admittit. Quá de in subjecta opusculo mantissa ex professo hic agere, additis pulchellis Gutturonum per varia Apodemiae nostrae loca observationibus, animo sane aliquando steterat. Verùm captis de migrando auguriis, quoniam id properantibus non licet, dum ferus omnia Juppiter arceret; tu intērim methodi inventorem adito Galenum libri aureolorum illorum libellorum 15. cap. 5; & Surrentinos magis dics olim cum hoc conatu boni publici, cui soli centemus insudandum causa nobis exopta.

Rerum autem dictarum, si animi quidem causas ita placeat, evidentium exemplorum trigam arripe.

I.

Mortuus in carcere quispiam, deprehendebatur crassum quendam linterminis nodum, cui annulus erat impactus, deglutiisse, indè strangulatus.

Impedita nimirum hoc obstaculo aëris viā, compressam

BS

pressam ob epiglottidem, calore cordis non refrigerato spiritus suffocante, mors subsecuta est.

Quale fatum & catus ille Patavinus subiisse censendus est, qui ante medium adhuc horam prandenti blanditus, prorsusque sanus, subito ab exitu mortuus concidebat: calensque adhuc sectus nodum funis benè grande, pinguedinis fortè alicujus illico nimis avidè deglutitum, in aperto stomacho gestabat.

II.

In iudicio nimis severiter examinatus quadragenarius aliis, ac quieti jam remissus, subito supra storem, judicibus attonitis, mortuuserat. Gula explorata, cum toti⁹ faciei rubore, & evidenti gutturis tumore elatius supra claviculas pectus adparuit.

Evidentibus omnibus praeccipitis apoplexiae notis. Collectis scilicet carceris tempore plurimum humorum cumulo, imaginatione ad clarum lumen è tenebris educti eos feriente; qui uno impetu cunctis in guttur delabentes, arterias carotides & nervos recurrentes oppresserunt, mutuo spirituum commercio sic impedito.

III.

Audierat puer quidam annorum.

D₃

quasi

quasi quatuordecim, non fore noxae deglutitum aurum. Venditis igitur reculis, lucratus novem sibi scutatos Iberos, ne quis fortè cleperet, linteumini illigavit, ac deglutiit. Pharyngis autem angustiis non benè fasciculum capientibus, citò deformis & adspectu horribilis evasit, ob tumescetiam & oris nigrorem.

Cùm nec detрудi sic nec extrahi moles quiret, Bronchotomia illico tentata est. Qua facta, statim se recollegit, tām impetuosa ab aëris per plagam & ingressi & egressi vehementia, ut adstantes etiam payarent. facieiq; livor & tumor, immissa canna plumbea abscessit, cadente in vetriculum bolo, qui post octiduum cum alvina faece diversis vicibus excretus est, auro omni prorsus indemni.

Classis

III.

CAPVT IX.

Communis tām similaribus quàm Organicis partibus ordo ultimus constituendus venit.

Quam enim, ex magno magistro inculcatam audi-
mus ξύμπνοιαν καὶ ξύργοιαν μιαν, utrisque etiam illis com-
petit, vel unionis & juncturae ope. Etiam heic ob-
tinente Philosophis trito verbo; divisionem esse ad
interitum viam, impedita evidenter actions, per fra-
cturas, ulcera, vulnera.

Cui

Cui rei evidenter faciet fidem narratiuncularum,
alterum, ut antè, tantum.

I.

Puella nimirum seu famula anno-
rum forsitan quinque & viginti, devol-
vens portam aedium infernam, pro he-
ri è periculo currentis introitu, quem
insequentes sclopporum etiam pilis
petebant, una earum tacta est, indeque
fractus larynx, & ejus imprimis carti-
lago thyroïdes fuit, ejusque lateris su-
perior pars tracheae, gutture fisso &
colli musculis, confringendo angulum
quoq; dextrae omoplatae inferiorem:
pila sub cute sociis plusculis granulis
restite, undè extremus muscularum &
membranarum viciniae dolor orieba-
tur.

Incisione per Chirurgum ibi facta, & indidem ex-
tractis corporibus noxiis, contraria insuper incisio
addita, quasi emissorii vice est, excrementorum vulne-
ri expurgandorum gratia. Tumore autem & inflam-
matione tanta à vulnere obortis, ut suffocatio sine
dubio

dubio illicè fuisset subsecuta, nisi in arteriam asperam siphon statim plumbeus immisus fuisset, via respirationi facta; quae inibi etiam, dum cessarent haec symptomata (id quod intra hebdomades treis vix fiebat) relinquebatur.

Quo tempore fracta ita haec membra, Thyroides ad prime, à superiore parte quasi separata, prorsus excidere velle videbantur, dum ligarentur: quae tamen dextrè & cùm successu restituta sunt, aegra sanata quidem, sed ultra biennium postea adeo ἀφώνω, ut loquens non audiretur, nisi ejus ori & labris audientis aure prorsus admota: quod tamen malum inde, ubi illa ab admisso marito impregnata esset, à partione prorsus evanuit, voce cum loqua integerrimè redeuntibus,

Quae accidentalis privatio vocis ei oborta haut dubiè ob laesos sextae & septimae conjugationis nervos fuit, induratos & obstructos partim concussione ictus animales spiritus exterrit, ut in locum iterum suum ii recipere se nequirent; partim etiam ob corum substantiam inflammatione exsiccatam.

Uxor autem facta sub pariendi tempus, gutture per Nixiam inflato, remollitisque nervis, viam recepit animalis spiritus, cuius paenè fuerat oblitus, caque vi legitima naturae restituta actio fuit.

Prorsus; ut Principi Arausionensi gustus totus adeò sublatus est, ut inter edendum & bibendum nihil quicquam saporum perciperet toto reliquo vita tempore; ex vulnere in guttura accepto, laeso omnino tertii conjugii pari.

Videba-

z.

Videbatur atriensi cuidam regio
incisum guttur: eo tamen fasciis liga-
to, sublatis à vulnere sanguinis grumis
aceto & aqua etepidae ope, inventa ju-
gularis sinistra est parùm incisa, undè
sanguis stillabat; aspera arteria tra-
versim (quantumvis non prorsus) du-
plici quoque loco secta; nimirum tām
prope cricoidem, quam ad duos polli-
ces infra eandem. **V**ulnus superius e-
jus erat magnitudinis, ut trachea non
nisi postica parte communi suo ligamē-
to haereret, inferius a. vulnus non nisi
anteriorē ejusdē arteriae asperae partē
insidebat. **O**esophagus verò infectus
erat ad ipsam usque medietatem sini-
stro latere; ut non aér tantūm, sed omnia
esculenta & potulenta egredieruntur:
ac fluxus sangvinis urgente, difficilima-

E

videba-

videbatur medicatio, quae tamen hoc pacto succesit.

Ligata ante omnia vena jugularis est superne & inferne ad vulnus, retento exterius nodo supra compressam & prensatam corporis cutem, sanguine mox subsistente. acceptis deinde oesophagi vulnerati labris, & bellè consuti: plagaque tracheae superiore uno solum punctu consuta, parte sui media pariter atque interiore. Ceterum plaga inferior ad sanationem usque inflammationis, & suppurationem tumoris vetuit in superno gutture, ut cannula plumbea aeris recipiendi causa immittenda esset. Cannula autem remota, ut vulnus consolidaretur, adducta ejus labra sunt, & continuatis punctis consuta, perseverantibus interim medicamentis colleticis; balsamis, unguentis, linimentis, fasciisque admotis tam retentivis quam compressivis, cum decenti victus ratione, aeger intra septimanas sex sanatus est, longe post mortuus: Semestri tantum spatio vocem admodum summissam & gracilem ac veluti rauculam fundens, posthac integer & suae spontis totus.

3.

Insuper & adolescens vulneribus aliquam viginti, ut characterib' cauteriatus quispiam (jocante Erasmo nostro) Samius, per enses, cultros, incisoria insignitus

gnitus, in capite, facie, gutture, manib⁹,
brachiis, pectore, dorso, verendo, ac na-
tibus, nihil ferè intactum flebili specta-
culo exhibebat, plerisque omnibus jam
conclamatus.

Tentata tamen ejus cura hunc in modum fuit. Si-
tulá mediá calefacti mistim vini & aquae ut ablucere-
tur, jussum est: Veste undique ob clapsum cruorem
viscidè adpacte, & grumoso illo planè repletae, de-
tractae sunt; quae non infeliciter ei sanguinis fluxum
stiterant. Supra mensam illi extento lota decenter
facies fuit, animadverso confessim spumante spiritu,
certo vitae indicio: nasus consutus, frons, ac reli-
quæ capitis partes fasciis obvolutæ sunt: pariter
cum reliqua confluge deformatarum partium consu-
endo & medicando actum est, à septima matutina
ad primam usque pomeridianam, geminum adeò per
trihorium, opere satis fervente.

Circa vero vesperam deprehensum est, quod ven-
tulo suo, ob laesum guttur, & congestum sanguinem,
destitueretur, unde guttur tumefactum eum neci faci-
le esset traditurum, aëre deficiente. Incisa trachea uno
vulnusculo (sub ea statim arteria, quae supra laryn-
gem est) duos inter annellos; illicò respiravit, liberè
ducta anima, & aër ingressus est ac egressus non sine
stertore. Vulnus hoc apertum turunda cannulata
servatum est, usque dum pharyngis plaga detumuis-

E 2

tet.

set: sanato & hoc faustiter intra trimestre aegro, futuris, fasciis, balsamis adplicitis: cum bonae diaetae iusculis, colaturis, pulticulis, gelatinis nihil sanè feritibus.

CAPVT X.

Argu- **T**Am verò nobilis operationis sive necesitas sive utilitas recto quò constet talo; crurc sane utromque, quo tota Medici consistere dicitur nobilitas, *λέγω καὶ πειρατήν*, suffulta est.

EXPERIENTIAM luculentam nobis veterum veneranda præbet auctoritas: è gente tām Graeca, unde praeter dictatorem Galenum l. Introd. c. 13. & Aeginetā loco allegato produximus: quām Maurā, cui se deber praeter Filium Zoaris tract. 10. l. 1. c. 14. atq; Albucasim, de ancilla cameraria superius citatum, & ipse Sinac filius loco postea citando, ut Halyabbas & Mesues siccī hinc nobis transcant.

A quibus nihil in diversum abeunt recentioris ac vi honoratissimi viri: magnus ille, utriusque Phoebi decor, Dalechampius, Cauliacensis, uterq; Fabricius tām Aquapendens quām Hildanus, & protervus illius acmulus, veriusq; discipulus Jul. Casserius: quorum vitula posthac alij arant longè forsitan ab exercitio remoti, quod ne ipse quidem summus artifex, immanc! quantum heic à solertissimis Gallorum nostrorum Chirurgis superatus, unquam administravit Aquapendens. Ultra quam, non ubiq; certè stultorum magistram, quod vulgari dicunt cayillo, en ratiuum tibi quoq; cumulum.

*magistrum
cayillo.*

Quas:

29

Quas sanè initio ab illa deducentes, *juvantia*, à quibus ut & laudentibus valida deprimimus argumenta, auctorem magnum praceptorum sequimur, utinam adsequamur, Galenum. idque luculenta illa, quae superius legisti, exempla edocuerunt.

Solerter autem, nihil quicquam Galenicum illud, *αὐτοφελῶς* oblitus, rem primo in brutus Avenzoar temtavit: post & plena felicitate in famula cubicularia, expertus fuit Albucasis.

2.

Id ipsum quoque analogiae docent operationes, dum vel in dysuria catheteres vesicali fundo dextre, immittimus, vel filum etiam ingeniosissimi Sanctorii aureum homocentricum, exoptatissimo urinac edetu: vel in bubonocele, ubi intestino in scrotum delapo incisis hypogastrii tam communibus quam propriis partibus, strangulatum & intortum illud sedi sue reponimus, ut *χωλωτός* jam liberè perget, alias misericordiae pleno affectu (undè & nomen vulgo ei inditur) illo, illico subituro.

Rectissime igitur à Cystotomia & bubonotomia, ad vel laryngotomiam (non ita aptè dictam) vel Bronchotomiam nobis argumentantibus quis obicem posuerit?

3.

Insuper & loci secandi nulla nos prohibet incōmoditas, cum nulla partium primiarum huc adjiciatur, cui ulla attrepidatione metuendum sit.

4.

Extremis autem malis quum extrema etiam non deneganda sint remedia! subito certe omnem spiritum interclusurac cynāchae exemplò hac ope succurendum est.

E;

Nec;

5. Neq; quisquam porrò tam socors est, qui tam solidae experientiae remedium certae desperationi, quae nullum Aesculapii genium redolet, non voluerit praelatum.

6. Quaeque metuere heic vel maximè queas, inflammationem, aérem frigidulum, cum aliis fortè accidentibus, facilia expeditu sunt.

7. Illam nullo etiam negotio vel prohibemus vel averruncamus: istum verò adeò mulcem⁹ praeparādo & alterando, ut nulla molestia pulmones imparior feriat, tantum abest, ut aliorum symptomatum auctor existat.

Quibus ita constitutis, per irreprehensibilem collectionem, certam inventę veritatis notam τὸν παπογόνον μήναν λέσσε, cum divino Sopho, esse judicamus.

Neq; rem melius quam corū discussu, quae obstarere aut objici posse videntur, accurataq; dissolutione, in conspectum deducemus: Sicuti sane perplexari non nemini placet.

CONTR A.

Principiò autem magna nos pompa ex isto feriuntur. Argumento, eodemq; plane, quo & nos, pede sibi stare nonnulli videntur. Experiamur age cum iis partim rationis ferro, partim auctoritatis plumbo nobiscum decernere pugna tam animosa gestientibus.

I. Parti n. adflictæ adflictionem addere, & morbum morbo cumulari, inconveniens iis videtur: novum sanguinis fluxum, doloremq; speciosè, sed in vanum, exaggerantibus; cum nihil in arte novi habeat (febricula etiam per eam saepiculè magno consilio excitata) malum

malum magnum minore auferri, & morbos morbis
quaeri, ut cuneum cuncto trudere assolent.

Immo incisa cartilago, pars sicca & frigida est sper-
maticarum ingenio renascetur semel secta: unde fi-
stulam prompte excitari putant, malum priori forte-
an etenim deterius. Quinimò vero inquam: carti-
laginem nunquam, sed spatum duntaxat, quod duabus
intercurrit, & annellos interjacet, qui pulmonum eti-
am bronchia constituunt, hac operatione dividimus:
at istud spatum post extractam turundam, & addu-
ctas in propinquitatem ac contiguitatem iterum car-
tilagines ad invicem facilime suis medicaminibus con-
solidatur.

Sed speciosiores adhuc instando esse malunt; cæ-
sim iesis vasis, statim haemorrhagias periculosissimas,
imò convulsiones, sive mortem ipsam accelerari,
caussantes. At iniquos, dicente magno Stoico, divi-
norū munera aestimatores! quae hujus ferè rei gra-
tiā denudasse eam gutturis partem, sublimi poli pro-
videntia deprehenditur, loco sectionis ipsissimo &
unico, quod nihil vel venae jugulares, vel arteriae caro-
tides suarum propaginum spargunt: insuper & nervi,
gutturis tantum laterones, abinde prorsus abstant, nec
quicquam operando tanguntur.

Nondum causa cecidisse tamen se putant, ubi vo-
ciferantur; non adeò laborandum respirationis cau-
sa esse, in cynancha praesertim extrema, aegris adeo
invalidis & defectis, omnique fermè naturali calore
exhaustis, ut transpiratione potius (velut in hysteri-
bus)

31

2.

3.

4.

cabus) quam respiratione, cuius illa valeat esse vicaria, sollicitos nos esse, aequum videatur.

Verum neque heic diversarum istarum affectionum indole satis attendunt. Angina enim spiritus resolvit, & hominem, ob calorem naturalem non ventilatum neq; à fuliginosis excrementis cordis expurgatum, jugulat: matrix autem praefocatu non defectu spirituum laborat; quum illi sanè vaporibus hystericas misti sint, undè voluntarius inde motus sublatus est. Ut planè ab angulo ad angelum, & à baculo ad jaculum colligere ita argutantes videantur.

5. Neq; scopo sufficieturam, si vel maximè tentes, eam operationem rentur; cum angina non difficultatem tantum spirandi, cui ea opitulari laborat: sed impensis diglutiendi quoque secum ferat impedimentum, undè nutricatu subtracto, vitam nec ipsam durare posse, clarum sit. At respirationem, ajo, tu modò expedias illi, quem cynanche jamjam jugulatura est, nec ad momentum quidem sine ea victuro; cui promptè respiranti, si vel aliquot diebus famere coactus eset, alimenta liquida variis modis prospiciemus, atq; per ea satis dapalem opem allaturi sumus, quem jejunium emaciant; lentam mortem non tam inferunt, quam intentant.

6. Mira iis videtur medicatio aciculis, quae extramorbi locum applicatur, malo ipso intacto. Quas manet bullas non flarent isti pensi habentes, tantam esse quandoque, symptomatum violentiam, ut vel rupra methodo ~~παρα πλάγην~~ iis succurratur caussae naturali indutis, quantumvis quā talibus nullam curatlam

Iam debeamus. Nequē id agentes; vel operati potius, morbum postcā descrimus, sed omnes, ejus Indicationes plenē sollicitaque unā expeditius.

Acrem tandem confectam rati, obtendunt; à trachea neque panis micam, sive aquae guttulam sine offenditione admitti, eamve à tussi non prius cessare, donec ea omnia talia ejecerit: per cannulā autem turūdam ei intolerabilem forc, tantae etiam crassitei, intrusam. Verūm tussim provenire norint, non, tam ex οὐαθησιᾳ, quām laryngis obstructione, quae liberū aëris passum intercipit. Idq; accuratè pernorint; neque putent, nos admodum ferire, quod idoleum illud σφαλερόν, dicens sapientissimè Coo, Experientiae nobis obtendant, solis auctorum inconsideratis quibusdam placitis superstructum.

Aurelianum enim, & *Aretaeum* l. 6. c. 7. ex antiquis frustra obmurmurant, quibus boja magis quām Medicus penes etiam vulgum audit, qui dissectae gulæ humanæ postulari à quoquam potest. At bonis viris sua satis laude & pace constante; dies diei sequenti magister evadit, dum vir viro succedit, ubi απειρας timor nihil prævaricari potest vel debet præsenti usui tam securè & gloriose nunc temporum triumphante.
σπερ ἔδει δεῖξαι.

CAPVT XI.

Circū-

IStae verò sequenti omnino absolvere sese ogdoade stantibalebunt.

stanti-

QVIBVS n. hoc remediij genus destinetur, initio quaerere si placeat, illos tibi nominamus, qui, aëris per

ae.

F. laryn-

laryngem ingressu impedito, jamjam suffocari vide-
tur, ex Cynancha ad primè, sive tumore humorali, in
arytænoidis musculis internis sive clausoribus conten-
to: vel eos etiam, qui aliquid deglutierunt, quod la-
ryngem comprimendo obturare valet; ut Lutetiae
cuidam inter joca officium coxae vervecinae inhian-
ti, ad inevitabilem statim mortem, acciderat..

Viriculis igitur adhuc constantibus, res hęc peragi-
tur, ut jam agonizantes, ad mortem cruentı, apople-
ctici, peripneumonicique reapse nobis se subducant.

2.

QVIS verò administrationi huic sufficiat, praeter
Chirurgum doctum & rationalem, rerū Anatomicarum
probè peritum, legitimarum Indicationun intelligen-
tem? quibus viris occidentales Europae nostrae regi-
ones, ac nobilissimae cum primis Galliae abundant:
non garrulum barbarorum barbitonsorum aliquem,
quod hominum genus quovis indocto plerumq; rudi-
us, quovis avaro iniquius, quovis audaculo confiden-
tius, quovis Thrafone arrogantius & tumidius est;
facile vas insigne aliquod, cum praestanteae mortis
metu, quod illis quoties etiam in tralaticijs venarum
sectionibus usu venit! incisurum.

Ac plane Fabricium aliquem nobis optaremus, pa-
ria omnino cum illis gentibus faustissimo sidere factu-
rū. neq; indignus est, qui eadē quoq; de re videatur, pri-
mus Patavine Cathedrae Chirurgus Fallopius.

3.

LOCUM autem non nihil controversum aucto-
rum nobis vellet facere differitas.

Sinac sanè Filium fen. 9. l. 3. c. II. si audiamus, Gar-
ganele nobis nominatur, vel etiam Cane, quac propriè
aspera arteria est, sub larynge sita: illa verò Epiglot-

lis,

tis, laryngi superimpositum operculum. Sed quām
ineptè sic futura sit operatio, ei satis patebit, qui ma-
lum inferiùs haerere perpenderit, quod sic nullo pa-
cto juvaretur. Ut taceam, ad eam partem tale quid o-
perari, etiam esse impossibile.

Hinc alijs nimirum non supra sed infra laryngem,
adeoque non in epiglottide, laborandum censetur: ut
Albucasi quidem, & Gvidonis commentatori visum
est l. 34. p. 169.

Confusè etiam & indistinctè quispiam Regiorum chirurgorum, non minimus per varias jam lingvas docet, quibus utile sanè interpretamentum eum accommodavit, dum *gutturis nodum* nominat, qui ipsissim⁹ omnino larynx est, fistulae gutturalis capitulum & apex sive cyma, ubi hanc certè! operationem admittore non possumus.

Aspera autem arteria sola isti sc̄ operi offert, & multa quidem ei in sc̄ loca ostendit. Undè & heic operatores evariant, dum alij inter primum & secundum annulum, alij inter tertium & quartum incidunt. Qualiter operantem felicissimum Hildanum prolixa lubentia admittimus, cū ita larynx admodum securus maneat & intactus. Quamvis pingviorum ea potissimè sit, graciliorum & macilentiorum prior, colli etiam hic longioris, ibi brevioris ratio omnino veniat habenda.

Certè, quicquid sit; locus patens & plenissimè aper-
tus deligi debet, cui circumjacētum nihil obstet, mini-
mè omnium toto in guttur periculosus: qualis omni-
nō fuerit ad gemini pollicis latitudinem à larynge re-
motus.

F 2

TEM-

36

4. TEMPUS, in quo quaeque agere, retum omnium
de Comici (cujus reconditam sapientiam de judicio
maximi Jos. Scaligeri, etiam doctissimorum pauci ad-
secuti sunt) monitu videtur primum, & ipsum accura-
tè attendendum est, tam antè quam post sectionem,
profectò suffocatione imminente, μηδεν παραβαλλόμενος,
nil quicquam recrastinemur.

A facta autem incisione (perforationis vox, fateor,
heic non placet) vulneri patulo quidam triduum, alij
plusculum praestituunt: quod non ita ἀπολόμως haben-
dum censuero, ut præcipitantia illa praevertamus du-
rantium adhuc symptomatum saevitiam. Nam fru-
strà toto conatu fuerimus, nisi omnis sua laryngi actio
plenè fucrit restituta, omniaque praeter naturam obve-
nientia cessarint accidentia: ac nominatim post subla-
tum tumorem & inflammationem, liberè jam aëre in-
grediente, de gutturis vulnera consolidando cogitare
par est.

5. QVOMODO verò rem expedire liceat, potissi-
mum figura & quantitas inflictæ plagaæ poterunt, edo-
cere.

Figurari autem incisuram hiatus ad instar nasalis vult
non contemnendus è Græcis auctor Aegineta. Quae
fanè ratio quia magnitudine satis differre poterat; rem
omnino distinctius & studiosius considerare expedit.

Id quod instrumentum rectè & exquisitè praeparatum
satis dextrè effecturū est: Bronchotomistes puta (sive
Bronchotomum potius) stilo illi, quo litteras perfin-
dimus, similimus. Vel gladiolus etiam aut lanceola-
phlebotomica (cavesis intelligere) Phlebotomum
Teutonicorum populorum ac Sarmatarum) linteolo
mundè

mundè & concinnè indita: ut formâ plaga, quam nō 37
nisi transversam esse convenit, propter cartilaginum,
interstitium, quantitate non superet transversum polli-
cem: aut proturundae, quae huc accommodanda erit,
crassitie & granditate.

TURUNDAM igitur sive rectius *Cannulam*, aure- 66
am argenteam re, aut etiam plumbeam, ejus convenit
esse magnitudinis, ut in gutturis cavitatem immitti, &
ab ea capi valeat. Quam proinde paullulum incurva-
tam, alias planam, concavam, ac teretem esse decet,
exteriusque capitellum velut habere, oram extimam
sat largulam foramini cyclicè circumspargentem; ne
forsitan in vulnus decidere queat: quin supra illud fir-
miter figatur & hęreat beneficio ad primè duarum fa-
sciarum & ligaculorum, quae ei & lateraliter alligari, &
collo circumdari, ad nuchamq; constringi debent.
Longitudinem verò eam ejus esse oportet, qua in arte-
riac cavitarē penetrare valeat, ne quid oppositum
membri parietem contingat: undè intolerabilis fane,
singulari industria heic vitanda, tussis esse sequutura.

NEQVE circa seduræ modum inter ejus admini- 7.
stros pauca oborta lis est.

Dicto enim priùs loco placet Paulo, transversam
pellis incisionem fieri exactam adeò, ut subjectum dua-
rum cartilaginum interstitium præcise tangat. An-
tylo etiam svasore, hamulo prensata cutis (permole-
sto fane dolore) elevetur, & sic trachea incidatur
post istam. At Gridonius commentator l. 4. p. 169.
quandam velut ~~παρακείησιν~~ attentat, cavitq; ne cutis
superficies asperæ arteriae illam quicquam attingat,
sed ab invicem aliquantulum istas distent *ιμφάνειαι*.
Quod utrumque commodè admodum fieri videtur.

F 3

V crux.

Veruntamen duo foramina situ differentia moliri non videtur quoquo modo quadrare, uti nec incisionem transversam parilemque arteriae ipsius fieri.

Quocirca, constantib' aegro adhuc, pro sustinenda hac medicatione manuali, viribus; totius adparatus hunc esse, Chirugis Gallicanis usitatum tenorem, omnium erit consultissimum.

CAPVT XII.

& ultimum.

Ope-
ratio.

fin. aph.

NEmpe opus tandem aggredimur ipsum, & medicamentis solis non sufficientibus, rem ferro, iubente praceptorē prudentissimo, experimur. Sub ea autem sic procedimus.

Aegrū talēm ut nūc, sellam duos pedes altam, infidere juberūs, retrò adstante ministro, cuius pectori admovendum aegri occiput est, elevato quantum potè mento: præteritis etiam multis signationum atratarum crucibus, quas Gallicæ promptitudinis non fert celeritas. Hic minister utraque manu colli cutem subtus laryngem prensat, plicamque inter manum utramque efformat ita transversam, ut inter tenentis digitos ea (plica) ad pollicis crassitiem pateat: moxque sectū novaculae, scalpelli, aut forficis etiam ipsissima fit incisio; quae sanè jam prior est, καὶ εὐθὺ incidens, & recta. Semotis à secta pelle ministri digitis, sectio in ea pollicis longitudinem aquans adparebit, in cuius medio sector aut digitis suis, aliquo intruso linteolo cutim incisam magis dilatat, ut exactè subjacens adpareat guttur transversè incidendum. Adparentibus autem tracheæ cartilaginibus, expedite dextra manu bron-

bronchotomum infligat intra duos earum annellos operator. Quo facto, aere per vulnus efflante, cannulam turundam ei statim immittere operae erit: reque ritè sic administratam dicemus, vel Mathematico ritu; ὅπερ ἔδει ποιῆσαι.

Post verò cam dextrè ita gestam, sanando iterum intenti sumus vulneri, suffocationis omni jam periculò sublato; ne forte ob nimis validam aëris agitationem, aut nimiam turundac in vulnera moram, forte & applicatorum medicamentorum virtutē, ejus labra nimis induruerint. Ubi omnino renovanda forent eadē: oras vulnerreas gladio postliminiō refricare & emun gere, si non ipsa & tenta exēpta: separatis & abstentis ab invicem cutis labris, denuò ad se retractis, & prius adhuc duab⁹ quoq; cartilaginibus artē sibi iterū adductis, incisura prorsus connivente, tumq; cutis vel punctu continuo, vel separato etiam & interstincto con suenda venit.

In quo iterum opere non omnibus convenit artificibus. Reperias n. quibus gemina, una muscularum, altera cutis, suturæ arrideant.

Sic cui tamen magis probetur, acum labris infixam relinqu, & filo tantum circumducto stringi ac intorto; neque id prorsus abnuendum est. Acum autem chalybeam potissimum seligamus, si fortasse, fortuna gregem nondum supplente, ut canebat Parthenias, auream argenteamve nancisci non licet, quam tamen utramq; illi, cum sic aurigantis sortis provētu & ipso, facile prætulerimus, ad eam nempe prorsus modum, qui aut in coloboma te, aut labro leporino, ut in pictura exhibemus, peritis retusum istarum chirurgis usitatus est.

Tantum est.

zollentur: *Administrationis
diaphrapha.*

- A. Aegrotus.**
- B. Sectio prior, cutis.**
- CC. Sect. posterior, gutturis.**
- D. Bronchotomum.**
- E. Cannula curva.**
- FF. Ejus ligaculum.**
- G. Larynx.**
- H. Ligaculum colli.**
- I. Acus cum filo.**

*In tenui labor, attenuis non gloria, siquem
Numina laeva finunt, auditque vocatus Apollo.*

Die ersten T

BRONCHOTOMIAE
ГАИТ ТУПОМАТИЧО

547

G

TABEL

1000

TABELLA OPHTHALMOPATHIAE.

		Sect.
	I.	23.
<i>Totius</i>	---	
<i>Aff. oculi</i>	<i>Exteriorum</i>	
<i>sunt</i>	<i>ante</i>	Palpebrarum — 3.
<i>vel</i>	<i>Cantborum.</i>	30.
	<i>retro</i>	Cantborum. — 4.
	<i>musculorum.</i>	7.
	<i>nervi optici</i>	2.
<i>Partium</i>	<i>Omnium</i>	5.
	<i>membra-</i>	Conjunctiva, I
<i>Intri-</i>	<i>narum.</i>	10.
<i>orum.</i>	aliquarū	Cornea, II
	<i>Prunellæ</i>	§. 17.
	<i>Humorum</i>	Uvea, III
	—	5.
	—	7.
	—	7.
	—	8.
	—	9.
		—
		121.

Quot

—XIIA T

D

43

QVOT & quanta sunt, quæ infaustum eclipsim O-
CULIS intentant, dum recogito!

1. Solus *γεύματας χάρην* recensus subcisi vas nobis extorquere meditationes possit, dum nervum *Symposis* flaccida siccatur, oppilatam *Amaurosis* replet: planève eo ab juncto *Aporrhesis* spiritales emittit luces; delabentesve *Parempsis* liquores ei immingit.

2. Bestialem planè metamorphosim subit misellus iste *Leonino* nunc scintillans radio; *Glaucove* crystalloidis (quam & linea superinductâ, nivea veluti litura, expungere conatur *Argyrias*) desiccatu albet; aut unum è luminib' solum denigratâ pruella occupans *Heteroglantis*: nunc lupum *Aetheromate*; capramve *Leucomate*, solo vel infantilium clamorum irritatu mentitur: glaciatum modò liquorem luminis etiam vis rotat inconstarem, locoque moyet; antiquum Chaos meditante *Hypochysi*.

3. Pertundit & nescio quae importunitas ēmitte. *Φυκοῦται* & corneam tunicas, dum rubellis *Hypocephagmata* maculis eas insigniunt: membranarum aliquando rebelliones totam perturbant rem publicam; *Oethode Hypa-*
nastemate tantis turbis non sufficiens. Hinc & mollicie nimia diffluunt omnia non raro laquearia-

4. Totus Pruniellæ globus nunc terream in *My-*
driasi locomotionis: nunc sidereum omnime obfuscationis experitur in *Hypochymate* miseriam, lunaris velut plenitudinis imitatione compensato alicubi *Platyceps* damno: modò & duritiem subit *Tunica* oculari gelatam. Totam aliquando *Tabes*, silente qua-
si Lunâ, absunit.

G 2

5. Jun-

5. Junctam exterioribus partibus membranam.
Lippitudo inflamat: eadem & nequior ipso corrumpit *Sphacelo*: fibrosam adpendit velut *Ungulam* alia malitia: tofos superinspergit extimae superficiei *Porosis*: nec melior *Aquila* albicantibus cicatricibus dehonestat; dummodo non pulvisciuli omnia ei percurvant, fumive.

6. Uvalis etiam pellicula non solum prorsum ejicitur *Proptosi*: sed clementius tractata *Clavi* veluti in capitulum, *Malum* (cave Punicam heic animo concipi as crassitiē) & ipsa muscarum capita *Staphylomate* transformari yidentur.

7. Nihil durior obsistit his insultibus cornea illa (ut aput Vatem est) mentis porta *Cælomate* nunc excavata, modò *Botrio* infusa. *Argemone* iridem rubroniveam, mirâ metcori facie, obiicit. Ularum elevatæ fissuræ, splendidaeq; illæ *Paramlampses* nescio cujus Palladis ægida obtendunt. Ulceribus eadem squalens sordidis *Encaumatis*, *Pblyðænarum* ve parvo tumore ardet. Superficiem obnubilatam, planeve obscuratam. *Neophelion Achlysa* monstrant; lividarum sordium *Ungue nullius Orientis* Onychas in purulentia suâ per impotunam *Pyosin* exhibente, ruptuve *Heldico* exulcerante; si modò non *Carcinomate* omnis venarum succus denigretur.

8. Omnem structuram divexat *Casus omnimodus*, & marcorosa *Atrophia*: bovem tibi prominuli ostendere videntur globuli, nescio quibus Metoposcoporum divinationibus expositum. *Strabum* alij visum distorquet Naturæ error: perpetuum modò Heraclitum *Epiphora* in theatrum producit. Hebetes spectatores solâ humoralium, spiritaliumq; partium alteratione

tione dat *Amblyopia*, umbrasq; pro colore obtrudit, cœculorum prodroma *Parorasis*: suspicere objecta cœlum sitiens solum *Anopsia*: elongare videnda *Hyperopria*: ipsis autem veluti oculis intrudere vult *Cataprofis*; nisi solas *vespas* *Myopias* monstratrice cernere velis. Inverso omni rerum ordine, noctu perspicaciores sunt felini ingenij æmuli illi, *Nuciosa* quibus imperat adfætio: nec faculas ad ardentes micam vident alij. *Heliotropia* humana dixeris, quibus solum mundi lumen visibilia retegit: minus insolenter *tenebricosus* ad ingentia lumina adfætus operatur. *Carbonario* quam uratur oculus satellite: *Rhexi* solvatur: *Synchyti* confundatur prorsum: alias *resolvatur*: oedemate infletur: *Gangraena* diffluat, putreatve: *Hippo* saltabundus nictet: omnis *expressu* exeat; alij dicent sermones.

9. Neve quidquum intentatum ab ista malorum relinquatur Iliade; nec extimis parcitur partibus: pungente animalculorum morsu palpebras *phtiriasi*: pilis (duplicibus *distichias*: pluribus *phalangosis* eos offundit) illas offendente *Trichiasi*: *Medarosi* etiam naturales negante. Callum eis obducit tofaceum *Ptilosis* & *Telosis*: hiantes invertit *Chymosis*: fissura mutilat *Coloboma*: grandinoso tumore inflat *Chalazium*: extrema earum præputiosum *Hordeolum* cingit: in vesicas velut convertit aqueo suffusu *Hydratis*: unde facilius *Mydesi* putrent. ficosa inæqualitate morum æmulantur: duriorem aspredinem *Trachoma* iis impertit: viscido cohæsu unam alteri *Ancyloblepharon*: vel subditis adpangit membranis. Leo utut sibi videot aliquis, *leporinum* ei somnum, irretorta earum largitur apertura: albo patulo, perpetua candidatorum pandit spectacula carundem inyectione *Ectropium*.

G 3

duri-

*durities & scirrum sibi copulat: Lippiunt pruriginosè isti: inflate illi: duriter alij: exsucce nonnulli. Lapides-
scunt iis, Lithiasin qui tolerant: mollia corpora Pla-
daroris, carnea Sarcosis adsuit: Atonia cas infirmante, req;
omni aliquando prorisus se resolvente.*

10. Omnes anguli (usq; adeo infestantur omnia) tandem absumpti occupantur. Conniventii glutinosâ *Sympyse* compacti: earum carunculæ Rhœade absu-
muntur: epynidico ulcere perpetuos rorant imbres.
Utq; ad oculorum canthum melleam collectionem
Anchilops cogit: ita ad temporalem angulum cariosa fi-
stula *Aegilopus* operatio est. Beneq; actum putant, si
nec ipse *Peribrostia* absumptus angulus excutiatur.

Silentij alti tenebris communiora illa *Acheromatum*,
varicum, *Moliceridum*, *Gangliorumq;* mala, quæ nec hinc
semper absunt, involvimus.

Morborum OCVLI Sylloge, SECTIO I. OCVLI TOTIVS.

Εξοφθαλμια

Oculi prominentia

Oculi emissioi Plaue.

bebatores Plin.

Oeil de beuf

Gros oeil.

PERI

Αλεοφια οφθαλμια

Κοιλοφθαλμος

Oculi imminutia

macies

profunditas

(oxyopestaci, Ar.)

Emmai-

Emmaigrissomēt
 Imminucion { de l' oeil
 Μικροφθαλμία
 Parvus oculus
 Eruditus — Cic.
 Oeil petit.
     de couchon.
 Plināugelln Sil.
 Εκπτεσμός
 Πρέπτωσις
 Exitus
 Prolapsus
 Expressio
 Exertio
 Alma hagiat
 Alicod Arab.
 Cheute de l' Oeil.
 Ρῆξις
 Rhexis
 Ruptio
 Rupture
 Oeilcruë.
 Σύγχυσις
 Confusio
 Oeil brouillé
     confus
 Confusion.
 Οδημα ὁφθαλμός

Oculi inflatio
 Oedema
 Oeil bouffy
     enfle.
 Ανθεργίκωσις ὁφθαλμός
 Carbunculatio
 Carbunculus oocularis
 Oculus assus.
 Oeil rostie.
 Ρεῦμα ὁφθαλμός
 λίθος Hipp.
 Oculi fluxus.
     delacrimatio
 Stillatio humoris ex oculis
 Oeil pleurant
     moire.
 Epiphora
 Pituita cnrsus
 Mousses
 Yeux pleurants.
 Δίρη
 Leme
 Lemas.
 Μωωπίασις
 Muωπία
 Κάλυτσις
 Lusciositas
 Nuscio

Nusciositas
Propinqua visio
Cataprofis
Myoprosis
Veuë basse.
Veuë de pres.

^{Αμβλυωπία}

Amblyopia.

Hebetudo.

Caligatio.

Obrusa visio.

Emblouissement continuë.

diminuzion
empeschement de la veue.

Nux Galumias

^{Υπέτυφλος}

Nux Galumpiξ εαρνιός

Nyctalopia

Lusciosi verni.

Cecitas nocturna.

Vespertina.

Acies solaris.

Solana visio.

Aveuglement de nuit.

Hemeralopia

Acies nocturna

vespertina

Algicthal Avicennas

Oculus felinus, Gallis.

Oeil de chat.

Hyperopzia.

Remota visio.

Veuë de loing.

Anopsia

Paralysis

Resolution.

Oeil perclus.

Σηπηδών

Sepedon.

Putredo.

Pourriture.

Gangraena.

Acies solaris

Solana visio.

Tenebrosa affectio.

SECTIO 2. MUSCULORVM.

Στεφθισμός.

Strabismus.

Strabofitas.

Oculi distorsio.

Obliquus aspectus.

Limi-

Limitas oculorum.
Oeil touche.
bicle.
 Ἰππος Hipp. secund. Gal. l. def.
Equus.
Branlement de l' oeil.
 Ὀφθαλμοὶ εὐεργέμενοι Hipp.
Oculi perpetuò mobiles.
instabiles.
Nictatio.
Zwinckern. Sil.
 Παρεχίλυσις
 πάρεσις
 ἀτονίας ὄφθαλμος
Oculorum mollices.
debilitas.
resolutio.
Resolution.
Oculi perclus.

SECTIO 3. PALPEBRARVM.

Ἐμφίσημα ὄφθαλμος.
Emphysem acnes/modes.
Inflatio pruriginosa.
Inflatio.
labour soufflante de la paupière.
 Φωροφθαλμία.
 Πύρωσις.
 Φῶξ. Gal. l. def.
Lippitudo pruriginosa.
Palpebrarum prurigo.
Scabies.

Scabri oculi.
Exaestuatio.
Incendium.
Ignitio.
 la Gravelle
Scabie.
Chassie baveuse.
poignante.
ardeur.
feu.
 Ξηροφθαλμία.
Xerophthalmia.
Lippitudo arida (sicca)
Oculi siccitas. Avic.
Sicca perturbatio sine tumore
Siccoculi Plaus.
Demangeaison.
Chassie seiche.
 Σκληροφθαλμία.
Sclerophthalmia.
Lippitudo dura.
Durities oculi.
Dureté de l' Oeil.
Chassie dure.
 Μηδάρωσις. Medarosis
 Μιλφωσις.
 Πύλωσις.
Craßies callosa palpebrarum.
Glabruies palpebrarum.
Desfluvium pilorum,
Cheute du poil des paupières.
Eſpeſſeur des paup:

Σκιρρόστις
 Σκληρίασις
Scirrhophthalmia.
Durities palpebrarum.
 Scirrhosis.
 Scirrhosias.
 Dureté des paupières.
 Schirrose.
 Τεχνωμα. *Trachoma.*
 δασυτης.
 δάσυμα.
Aperitudo interna & externa.
 Inégalité des paupières.
 asperitas.
 gerasma.
 Σύκωσις.
 Τύλωσις.
 Ficositas.
 Ficosa palpebra.
 callosa palpebra.
 asperitudo.
 Ficose.
 paupières calleuses.
 λαγοφθαλμία
 Leporina palpebra.
 λαγόφθολμον *Gel.*
 Oeil de lièvre.
 Ἔγροπιον.
 Inversio
 Inversatio.
 Eversio.
 Oeil craillé.
 Ἀγκύλωσις.

Ἀγκυλοβλέφαρον.
 συμφύσις βλέφαρον.
 βλεφάρου συμφύσις.
 πρόσφυσις.
 Symphysis.
 Ancyloblepharon.
 Paupieres prises.
 joinedes.
 Κολόβωμα *Coloboma.*
 Curtum. *Cels.*
 Mutilatio.
 Paupieres accourcies.
 Tsalis.
 Aquila.
 Vesica.
 Palpebrarum aquositas.
 Substance grasse couchée sous
 la paupière.
 Μίδησις. *Midosis*
 Putredo.
 Pourriture des paupières.
 Κείθη
 Ποσθία. *Pestis.*
 Cribre.
 Hordeolum.
 Hordeum.
 Präpuerulum.
 Orgueil.
 Orgeolet.
 χάλαζα *Gel.*
 Chalizium.
 Grando.
 la Grasse des paupières.
 Πλαγια

<i>Πλεγματισμός</i>	<i>επικορύφωμα</i>	<i>Oeil retroussé.</i>
<i>Lithiasis.</i>	<i>διατηρία στην πέτρα</i>	<i>Peliosis.</i>
<i>Lapidescētia.</i>	<i>διατηρία στην πέτρα</i>	<i>Porosis.</i>
<i>Palpebrae lapis.</i>	<i>διατηρία στην πέτρα</i>	<i>Crassities callosa palpebrarum deplumation.</i>
<i>Tofus.</i>	<i>διατηρία στην πέτρα</i>	<i>Πρέσφυσις.</i>
<i>le Tuff.</i>	<i>διατηρία στην πέτρα</i>	<i>Prophyisis.</i>
<i>Toffe des paupier.</i>	<i>διατηρία στην πέτρα</i>	<i>Tylosis</i>
<i>Φθησίασις.</i>	<i>διατηρία στην πέτρα</i>	<i>Epanastema oethodes.</i>
<i>Korides.</i>	<i>διατηρία στην πέτρα</i>	<i>Callosa palpebra.</i>
<i>Pediculatio.</i>	<i>διατηρία στην πέτρα</i>	<i>Paupieres endurcies.</i>
<i>Lendes.</i>	<i>διατηρία στην πέτρα</i>	<i>Sycosis</i>
<i>Pediculorum ova.</i>	<i>διατηρία στην πέτρα</i>	<i>Ficofitas</i>
<i>Poux.</i>	<i>διατηρία στην πέτρα</i>	<i>ficosa palpebra</i>
<i>Pouilleure.</i>	<i>διατηρία στην πέτρα</i>	<i>Ficosité.</i>
<i>Τελχιασις</i>	<i>διατηρία στην πέτρα</i>	<i>Phalangosis</i>
<i>Oculorum à pilis offensio</i>	<i>διατηρία στην πέτρα</i>	<i>Acies pilorum.</i>
<i>les Poils qui viennent aux paupieres.</i>	<i>διατηρία στην πέτρα</i>	<i>Rengeé des poils.</i>
<i>Ατονία τῶν βλεφάρων</i>	<i>διατηρία στην πέτρα</i>	<i>Paralysis.</i>
<i>Imbecillitas palpebrarum.</i>	<i>διατηρία στην πέτρα</i>	<i>Sarcosis.</i>
<i>Relaxation.</i>	<i>διατηρία στην πέτρα</i>	<i>Distichiasis.</i>
<i>Imbecicillité.</i>	<i>διατηρία στην πέτρα</i>	<i>Αθέρωμα</i>
<i>Πλεγματισμός.</i>	<i>διατηρία στην πέτρα</i>	<i>Varices.</i>
<i>Σάρκωσις.</i>	<i>διατηρία στην πέτρα</i>	<i>Θεάτωμα</i>
<i>Morum.</i>	<i>διατηρία στην πέτρα</i>	<i>Melanoysis</i>
<i>Petites chairs qui viennent en la paupiere.</i>	<i>διατηρία στην πέτρα</i>	<i>Kíroses</i>
<i>Scirrhosis.</i>	<i>διατηρία στην πέτρα</i>	<i>Vena dilatatio.</i>
<i>Scirrhophthalmia.</i>	<i>διατηρία στην πέτρα</i>	
<i>Chymosis</i>	<i>διατηρία στην πέτρα</i>	
<i>Inversio</i>	<i>διατηρία στην πέτρα</i>	
<i>Hiatus</i>	<i>διατηρία στην πέτρα</i>	

SECTIO 4. ANGULORUM.

Αγχιλωψ	
<i>Abscessus ocularis.</i>	
<i>Anchilops.</i>	
<i>Tumeur.</i>	
<i>Aegilops.</i>	
<i>Lacrimalis fistula.</i>	
<i>Garab Avic.</i>	
<i>Fistule lacrimale.</i>	
'Εγκαρδίς.	
<i>Additio carnis lacrimalis.</i>	
<i>Excroissance de chair.</i>	
'Ποιᾶς	
ἡσιάδες ὄφελοι.	
<i>Fluxus oculi.</i>	
<i>Diminutio carnis lacrimalis.</i>	
<i>Oeil larmoyant</i> <i>pleureux.</i>	
ἀπυκτής	
<i>Angulorum erosio.</i>	
Περιβρύωσις	
<i>Pruritus lacrimalium.</i>	
<i>Mollities membranarum.</i>	

SECTIO 5. NERVI OPTICI.

Αμαύρωσις.	obfuscatio
ἔμφραξις	objurgatio.

Παρόρωσις	
<i>Gutta serena</i>	
<i>Aveuglement.</i>	
<i>Gouice serene.</i>	
Παρόρωσις.	
<i>Hallucinatio.</i>	
<i>Caligatio.]</i>	
Σύμπτωσις.	
<i>Concidencia.</i>	
<i>Nerf. optique abattu</i> <i>affosse.</i>	
Ἀπέρρηξις	
<i>Aporrhaxis</i>	
<i>Abruptio</i>	
<i>Nervi optici ruprio.</i>	
<i>disruption du nerf optique.</i>	
Παρέμπτωσις.	
<i>Concidencia.</i>	
<h2>SECTIO 6. MEMBRANARVM.</h2>	
Αίμαλωψ.	
ὑποσθαγμα	
<i>Sanguinus effusio</i>	
<i>Sugillatum.</i>	
<i>Aliefati. Avic.</i>	
<i>Taifati Arabum.</i>	
<i>Oeil poche.</i>	
noir	
meutri.	
Ἐπανάσημα ὄκθωδες	
<i>Hypanastema ophthalmos.</i>	
<i>Epana.</i>	

Epanastema

Τμέων ἐπανάστασις.

Membranarum eminentia.
rebelliones.
extuberantiae.

Boursoufflement [l des Mē-
Enorgueissement] branes.

Putiditas

Putridus

Corrugatio.

Recrecissemente

Rides des membranes.

Φλεγμονή ὁφθαλμί

Inflammatio oculi

Inflammatione.

§. I.

CONIUNCTIVÆ.

Ophthalmitis.

Inflammatio adnatae

Lippitudo.

Inflammation de blanc du l'oeil

Rougeur.

Inflammation de l'oeil

Phimosis.

Præclusio.

Xymosis.

Chemosis.

Hiatus.

Hiatulation.

λευκὸν Gal. d. L.

Leucon

Leucum

Album

Τάραξις

Perturbatio.

Vacillatio.

Ἐπφορά.

Epiphora.

Delacrimatio.

Pituita oculorum.

Tenuis pituitae cursus.

Οφθαλμιά σφακελίζουσα.

Ophthalmia Sphacelizans.

Inflammatio ocularis, in Sphacelū degenerans.

Πτερύγιον.

Ungula.

Angulus.

l' Ongle.

Angle.

Λιγλή. Λιγλή.

Aegle.

Cicatrix albicans.

Taches blanchastres.

Πάρος

Πάρωσις

Tofus.

Durities annatae.

(Cornea.)

§ II.

CORNEÆ.

Φλύκασαι

Pustulas

Vesica
Psydracia
Phlyctenae.
Pustules.

έλκος
Helcosis
Ulceratio
Ulceres
Αχλὺς
Caligo
Brumillare.
Νεφέλιον
Nephelion
Nubecula
Nuage.
Αργέτον
Argemon
Ulcus rotundum
Ulcere rond.

Επίκαιμα.
Epicaima.
Encauma.
Ulcus inustum.
sordidum.
Ulcere bruslant.
Βίτρυον.
Boerryon.
Fossula.
Annulus.
Fossette.
Εγκαιμι.

ΕΛΚΟΙΔΗ

ελκούτη

εικαίνια

εριθρά

εριθρός

Ulcus sordidum. ουλκόνιον

Ulcere sordide. ουλκόνιον

Τπάλω

Ulcus absconditum.

Ulcere caché

Νουὰς.

Ulcera de pescante.

Ulceres maligns.

έλκος καρκινώδες.

Carcinoma

Cancer

Ulcus canceratum.

Ulceres chancrouses.

Ουλαις

Ulae

Cicatrix.

Αιρίς, αιρίς

Aegis

Albugo

λεύκωμα.

Tache de l' Oeil

Oeil de chevre.

Παραλαμψίς

Paralampsis

Cicatrix resplendens

Oeil blanc

luisant.

Τπόπνοι

Πίστις ὁ φελλή

Pyosis

Sancies in oculis. Lat.

post cornicam. Avie.

КОРИЯ

εριθρός

εριθρός

εριθρός

εριθρός

εριθρός

εριθρός

εριθρός

εριθρός

εριθρός

Oculus purulentus.
Oeil purulente.

Ovis.

Unguis.

Onglet.

Koiloma.

Cæloma.

Cavitas.

§. III.
U V E A E.

Πρέπτωσις

Procedentia

Descente de l' Uvea

Μυοκέφαλος

(Myoscephalus.)

Caput muscae.

Formiculus ruptura.

Teste de mouche.

μαφύλωμα.

Staphyloma.

Uvario

Uvea

la Resiniere.

Μῆλον.

Melone.

Malum

Ηλος.

Helos.

Clavus.

le Clou

SECTIO 7.
PRUNELLA E.

Μυδείασις

Πλατυκοράσις. (alnū)

Παρεστασμὸς τῆς κόρης εὐθατῆς
ἀνέξιοις τῆς κόρης.

Platycoria

Prunella dilatatio

Incrementum.

Alintisar Avic.

Elargissement de la prunelle.

Pupillæ è loco remoto.

distractio.

deplace de la prunelle.

Φθίσις ὡφθαλμοῦ

sevokorosis

sevokorosis veget.

Tabes pupillæ

Pupillæ constrictio.

Estricissement de la prunelle.

Fletriſſement de la prunelle.

Τηχυμα

Cataracta.

Suffusio.

Gutta.

Aqua

Imaginatio.

Desensus aquae in oculum

Gutta obscura.

Coulisse.

la Taye.

Bourgron.

Cara

SECTIO 2.

Gutta flava.

Zala

(Giala)

la Taye jaune.

Cataracte jaune.

Sclerofisis. Σκληρωσις.

Imminutio.

Προσφυσις

Prophyse.

Adglutinatio.

SECTIO 8.

HUMORVM.

γλαυκωμα.

γλαυκωσις.

Glaucoma.

Glaucedo.

Caspi oculi.

Viriditas oculi.

Yeux verons.

verdoyants.

blaffarts.

Astigmatismus

Avie.

Αἰδος οὐμα

Aethemoma.

Ravi oculi.

Oeil de lup.

Mauvais garcon.

Ἐπερογλάυκωσις

Heteroglancis.

Argyrias.

Albedo in crystalloide.

Opis chalassoides

Cyanus.

Oeil marin.

Leucoma

Albugo

Panus

Oeil de chevre.

Ακατασασία κρυσταλλούς

Acatastasia crystalloidis.

Acatastasia.

Hypochysis.

Aemalopia.

Aemalps.

Sugillatum.

Oeil poché.

Sat prata,
jusques aux Quinze vingts.

166

FEBRIS est	Incomitata	Simplex à Calor	Simplici diaria CEPHEMERA	Re & nomine exquisita sexacte	non exacte	Homotonos seu uniformis
Prima- ria	Corrupto	Eminenter	MALIGNA.	Retantum : SYNOCHUS IMPUTRIS	Acmaistica	Homophysis
A U S A T	Contagiosa	Sine Peste.	PESTILENS.	Epaestistica	Paracmaistica.	Homophysis
M V I A D E F	Communiter	Patri PUTRIDA se- ptimana	Continua (Covicines generaliter)	Clausia	SYNOCHUS	Patrida.
Secundaria	Periodica	SYNECHA Plater.	Quotidiana	Causonides.	CAUSOS	Causos synochides.
RECIDIVA.	Intermittens	TERTIANA	Tertiana	verus	verus	ALBA.
Comitata	Adparens	HECTICA	Infirmata MARASMODES	notha	notha	COLLIQUATIVA. hue Forte Cathemerina.
sequens	Simplex.	Latens HECTICA SYMPTOMATICA.	Infirmata RORIS.	valde producta : EXTENSA.	ELODES	Febris
Secundaria	Cum variis affectibus	Typica	RHOODES.	Plater.	C. insipida.	SUDOR ANGLICUS
admixta.	Langida	Gal.	ICTERIADES.	Periodica	Pituitosa.	ALBA.
RECIDIVA.	Simplex.	Langida	PURPURATA. Thuan.	Quotidiana	Longa.	COLLIQUATIVA. hue Forte Cathemerina.
Secundaria	Cum variis affectibus	Typica	PETECHIALIS seu Punctularia. Petriculae.	Syncopalis	humorosa.	EPIALA. hue Amphi- merina For.
admixta.	Langida	Gal.	RHODA.	ASSODES.	minuta.	EPIALA. hue Amphi- merina For.
RECIDIVA.	Simplex.	Langida	RHODA.	Tertiana	simplex.	EPIALA. hue Amphi- merina For.
Secundaria	Cum variis affectibus	Typica	RHODA.	Quartana	duplex.	EPIALA. hue Amphi- merina For.
admixta.	Langida	Gal.	RHODA.	Quartana	finitima regulae.	EPIALA. hue Amphi- merina For.
RECIDIVA.	Simplex.	Langida	RHODA.	Quotidiana	Quintana.	EPIALA. hue Amphi- merina For.
Secundaria	Cum variis affectibus	Typica	RHODA.	Tertiana	Sextana.	EPIALA. hue Amphi- merina For.
admixta.	Langida	Gal.	RHODA.	Quartana	Septana.	EPIALA. hue Amphi- merina For.
RECIDIVA.	Simplex.	Langida	RHODA.	Quotidiana	Nonana.	EPIALA. hue Amphi- merina For.
Secundaria	Cum variis affectibus	Typica	RHODA.	Tertiana	Quotidiana	Agathini.
admixta.	Langida	Gal.	RHODA.	Tertiana	Celsi.	EPIALA. hue Amphi- merina For.
RECIDIVA.	Simplex.	Langida	RHODA.	Tertiana	Major.	EPIALA. hue Amphi- merina For.
Secundaria	Cum variis affectibus	Typica	RHODA.	Tertiana	Majoris famæ.	EPIALA. hue Amphi- merina For.
admixta.	Langida	Gal.	RHODA.	Tertiana	Continua.	EPIALA. hue Amphi- merina For.
RECIDIVA.	Simplex.	Langida	RHODA.	Tertiana	Intermittente.	EPIALA. hue Amphi- merina For.
Secundaria	Cum variis affectibus	Typica	RHODA.	Tertiana	PARVA	EPIALA. hue Amphi- merina For.
admixta.	Langida	Gal.	RHODA.	Tertiana	media	EPIALA. hue Amphi- merina For.
RECIDIVA.	Simplex.	Langida	RHODA.	Tertiana	magna	EPIALA. hue Amphi- merina For.
Secundaria	Cum variis affectibus	Typica	RHODA.	Tertiana	Spuria ex duabus continuis, Tritius magnus Archig.	EPIALA. hue Amphi- merina For.
admixta.	Langida	Gal.	RHODA.	Tertiana	Ex duabus intermittentibus.	EPIALA. hue Amphi- merina For.
RECIDIVA.	Simplex.	Langida	RHODA.	Tertiana	Plateri, ex duabus quartanis	Intermittente una,
Secundaria	Cum variis affectibus	Typica	RHODA.	Tertiana	continua altera.	EPIALA. hue Amphi- merina For.

Chr. 730

